

Zofka Kveder

AMERIKANCI

Drama v štirih dejanjih

Založba Bird Publisher, 2011

Naslov izvirnika:

Amerikanci

Zofka Kveder

Zofka Kveder, 1908

Copyright © Bird Publisher, 2011

Založba:

Bird Publisher

DP, založništvo, d. o. o., Levčeva ulica 13, 1234 Mengeš

Telefon: +386 (1) 723 78 28

E-pošta: info@bird-publisher.com

www.bird-publisher.com

Urednik: Damjan Plut

Oblikovanje: Grafiza

PDF in e-knjiga narejena: junija 2011

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-2(0.034.2)

KVEDER, Zofka

Amerikanci [Elektronski vir] : drama v štirih dejanjih / Zofka

Kveder. - El. knjiga. - Mengeš : Bird Publisher, 2011

Način dostopa (URL): <http://www.bird-publisher.com/>

ISBN 978-961-279-142-1 (pdf)

ISBN 978-961-279-143-8 (mobi)

ISBN 978-961-279-144-5 (ePUB)

257254912

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvorniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov brez pisnega dovoljenja založbe.

Ta e-knjiga je namenjena vaši osebni uporabi. Ni je dovoljeno prodajati naprej ali podariti drugim osebam.

Če bi želeli to e-knjigo podeliti z drugo osebo, prosimo kupite dodatni izvod te e-knjige vsaki osebi, kateri bi jo radi podarili.

Če berete to knjigo, a je niste kupili ali ni bila kupljena za vašo osebno uporabo, potem bi bilo dobro, da bi si kupili vaš lasten izvod te e-knjige. Zahvaljujemo se vam, ker upoštevate in spoštujete avtorsko delo vseh sodelujočih avtorjev in založbe.

Vsebina

Osebe	6
PRVO DEJANJE.....	7
PRVI PRIZOR.....	7
DRUGI PRIZOR.....	8
TRETJI PRIZOR.....	8
ČETRTI PRIZOR	9
PETI PRIZOR	10
ŠESTI PRIZOR.....	11
SEDMI PRIZOR	12
OSMI PRIZOR.....	14
DEVETI PRIZOR.....	14
DESETI PRIZOR.....	15
DRUGO DEJANJE	17
PRVI PRIZOR.....	17
DRUGI PRIZOR.....	18
TRETJI PRIZOR.....	19
ČETRTI PRIZOR	20
PETI PRIZOR	22
ŠESTI PRIZOR.....	24
TRETJE DEJANJE	26
PRVI PRIZOR.....	26
DRUGI PRIZOR.....	27
TRETJI PRIZOR.....	29
ČETRTI PRIZOR	31
PETI PRIZOR	34
ŠESTI PRIZOR.....	34
ČETRTO DEJANJE	37
PRVI PRIZOR.....	37
DRUGI PRIZOR.....	38
TRETJI PRIZOR.....	39
ČETRTI PRIZOR	40
PETI PRIZOR	41
ŠESTI PRIZOR.....	42
SEDMI PRIZOR	43
OSMI PRIZOR.....	43
DEVETI PRIZOR.....	44
DESETI PRIZOR.....	45

Osebe

STREHARJEVA ANČKA, mlado dvajsetletno dekle.

PEČARJEV LOJZ, njen ljubi.

PEČARICA, bogata kmetica in vdova.

KMET ŽAGAR.

NJEGOV sin **MATIJČE**.

METKA, njegova ljubica.

KREGAR, nje oče.

TORBARČEK.

ALENČICA, njegova žena.

ČEVLJAR KOŠIR.

TONA, njegova žena.

DOLENC, krčmar.

DOLENČEVKA, njegova žena.

ŽIMA, kočar.

ŽIMOVKA, njegova žena.

ZAVRLE, kolar.

ZAVRLETOVKA, njegova žena.

AMERIKANEC.

GOSPODIČNA EMA.

UČITELJ.

DVA VOZNIKA, KMETJE, KMETICE, FANTJE, DEKLETA IN OTROCI.

Prvo dejanje se vrši pred Božičem, drugo v avgustu, tretje koncem septembra, četrto po Vseh Svetih.

PRVO DEJANJE

Zima je. Večeri se že. V Dolenčevo krčmo, ki stoji ob cesti, prihajajo ženske in otroci. Stiskajo se okoli peči. Zadaj so vrata na cesto, na vsako stran vrat okno, na levo je peč in vrata v kuhinjo. V krčmi so mize, klopi, po stenah slike. Soba je okajena, toda prijazna, kakršne so vobče vaške gostilne.

PRVI PRIZOR

Dolenc. Dolenčevka.

Krčmar Dolenc sedi pri mizi v kotu blizu okna in čita Mohorjev koledar. Prižgal je vivček in puši. Slabi časi, povsod so slabi časi!

DOLENČEVKA, *okrogla in živahna krčmarica prihaja iz kuhinje*. Ali se tebi lepo godi, mož! Jaz sem bila v hlevu pri svinjah. Nič ne bo z njimi letos. Mučim se in mučim, pa nič!

DOLENC. Saj pravim, slabi časi povsod. Še po knjigah se pritožujejo. Bral sem, vidiš ...

DOLENČEVKA. Bral, hm ... Ti lepo sediš, jaz pa delam, to je razloček.

DOLENC. Saj bi tudi jaz rad delal, samo kaj? Kaj bom jaz kuhal, kravo molzel in na potoku perilo pral? To je za ženske.

DOLENČEVKA. Za ženske! Čudno je to, da vi dedci toliko lenarite, za nas ženske pa je v petek in svetek, v slabih in dobrih časih delo enako. Tri dedce imam, tebe in dva sina, pa ste se dosti odpočivali. Samo jaz se peham od zore do mraka.

DOLENC. Ti, jutri pojdem na pošto. Joško je pisal, da se jima obema slabo godi pri vojaki. Moramo jima poslati kakšen krajcar.

DOLENČEVKA. Pošlji, za drugo tako nista. Samo jemati znata. Pošljite ... vedno: pošljite! Ali prej ni nobeden mislil na to, da bi si prihranil počen groš za silo. To se vidi – tvoja kri! Jaz samo ne vem, zakaj si možki! Na gorkem sedi, pa bere!

DOLENC. Na gorkem – ha ha! Ves trd sem, tako je mraz tu pri oknu. Pojdi, pojdi pa naloži se eno klado v peč. Ljudje bodo prišli s pota. Vsak se rad ogreje.

DOLENČEVKA. Danes se ne bodo mnogo greti, bos videl. Če se pride pred Božičem domov, ni denarja v žepu, da bi se greti v krčmi. Tako je. Ampak naj bo. Človek je kristjan. Čeprav imamo malo drv to zimo, da veš. (Odide v kuhinjo.)

DRUGI PRIZOR

Dolenc. Koširjeva Tona.

TONA vstopi. Stara je kakih trideset let, suha in klepetava. Ježeš, al' je mraz! Kaj ste sami, kaj ni še nikogar!

DOLENC. Ne, še nikogar ni. Velik sneg je, težko se hodi. In pa daleč smo od železnic.

TONA. Kaj ne, kakšna nesreča je to za vas! Težka bo letos, ko pridejo moški že pred Božičem domov in brez zaslužka. Jaz sem rekla svojemu, naj ne hodi od doma, letos. Res se prinese stopetdeset, dvesto goldinarjev s Hrvaškega, če so šume količkaj, ali doma bi bil tudi zaslužil krajcar. Krajcar, res, ne goldinarja. Ali gotovo je le gotovo.

DOLENC. Eh, nobeden ne bi šel, če bi vedel, da bo slabo. Vašemu je še nekako. Čevljar je, zasluži tudi doma. Drugi pa doma ne zaslužijo ničesar. Živeti se mora, a brez groša še ovsenjaka ne kupiš.

TONA. Res je. Hudo je na svetu, ali drugim je še huje. Jaz pravim tako: bosí ljudje ne morejo hoditi. Živelo se bo do smrti, kakor se bo.

DOLENC. Če se spomnim kako je bilo včasih! Ljudje so prišli s Hrvaškega, vsak je imel denarja kakor smeti in pilo se je ... Ali zdaj bi bilo najbolje, da bi snel smrečico nad vrati in jo vrgel v peč.

TONA. I kaj bi tisto! Vam tudi ni take sile. Ljudje ga bodo pili vedno. Potrebno je včasih za zdravje in veselje. In vi od tega lahko živite.

DOLENC. Jaz in žena že. Ali sinova sta pri vojaki, in nobenemu ne zdrži krajcar pod palcem.

TONA. Razvadili ste ju, to je. Lepa fanta ali premalo pameti, to je. Preposkočna sta. Jaz se čudim. Zakaj vaša Neža je imela od nekdaj trdo roko in vajeti je držala na kratko.

DOLENC *s smehom.* Eh, kaj bi, po meni sta. Jaz sem bil vesel fant.

TONA. Pravili so mi, pravili. Nu kaj, če je bil človek malo v šolah, pa se ga prime ...

DOLENC. Kaj bi tisto! Samo dve latinski imam. Ali vroča kri, to je. Se bodeta že vgnala tudi ona dva.

TONA. O, gotovo! Samo, da dobita taki ženski, kakršna je vaša Neža. Ta je huda.

DOLENC *smeje.* To je pa res. Huda kot vrag.

TRETJI PRIZOR

Prejšnja. Dolencčevka.

DOLENCČEVKA *prihaja iz kuhinje.* Glej, glej. Tona, ti si prišla že čakati.

TONA. Spodobi se.

DOLENCČEVKA. Saj se ne gledata preveč rada z možem, ko je doma. Pravijo, da te pretepa ...